

Sygn. akt I Ca 350/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SO Barbara Bojakowska

Sędziowie SO Elżbieta Zalewska – Statuch

SR (del.) Ewelina Puchalska

Protokolant st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny

Zamknięty z siedzibą w K.

przeciwko T. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 20 maja 2016 roku, sygn. akt I C 628/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości na następujący:

„1. oddala powództwo,

2. zasądza od (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. na rzecz T. G. kwotę 2952,00 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu”;

II. zasądza od (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. na rzecz T. G. kwotę 1476,00 (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu”;

Sygn. akt I Ca 350/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 maja 2016 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od pozwanej T. G. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. kwotę 26.265,24 zł z odsetkami umownymi

w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku liczonymi od kwoty 14.835,68 zł od dnia 26 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że odsetki za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku w żadnym czasie nie mogą przekroczyć wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (pkt 1.), orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu (pkt 2.), o kosztach procesu (pkt 3.) oraz o nieuiszczonych kosztach sądowych (pkt 4.).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 20 lutego 2009 roku pozwana T. G. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki powtórnej nr (...). W ramach zawartej umowy bank udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 16.012,19 zł, której spłata miała nastąpić w 60 ratach płatnych w kwotach i terminach wskazanych w harmonogramie spłat.

W dniu 10 października 2011 roku (...) Bank S.A., mając na uwadze, iż pozwana nie regulowała swoich wymagalnych zobowiązań wobec banku i poddała się egzekucji, wystawił przeciwko T. G. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) i wystąpił do tutejszego Sądu z wnioskiem o nadanie wymienionemu tytułowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Wieluniu I Wydział Cywilny z dnia 31 października 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 2250/11, nadano, wyżej wskazanemu tytułowi egzekucyjnemu, klauzulę wykonalności.

Stosownie do wniosku egzekucyjnego (...) Bank S.A. z dnia 01 sierpnia 2012 roku (data wpływu) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieluniu J. S., na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 10 października 2011 roku, w dniu 01 sierpnia 2011 roku wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko T. G.. Wnioskiem z dnia 02 października 2013 roku wierzyciel (...) Bank S.A. wystąpił o umorzenie postępowania egzekucyjnego, wobec czego Komornik Sądowy J. S. postanowieniem z dnia 07 października 2013 roku, na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c., umorzył przedmiotowe postępowanie egzekucyjne

W dniu 07 czerwca 2013 roku, na podstawie umowy przelewu wierzytelności zawartej pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W., a (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w K., reprezentowanym przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w K., doszło do nabycia przez powoda między innymi wierzytelności przysługującej poprzednikowi od pozwanej T. G., wynikającej z tytułu wymienionej wyżej umowy pożyczki nr (...).

Pismem z dnia 10 czerwca 2013 roku (...) Bank S.A. zawiadomił T. G. o sprzedaży przysługującej mu przeciwko pozwanej wierzytelności oraz wezwał pozwaną do zapłaty należności, która na dzień 09 czerwca 2013 roku wynosiła 26.154,68 zł.

Do chwili obecnej pozwana T. G. nie spłaciła należności objętej pozwem.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd doszedł do wniosku, że brak jest wątpliwości co do tego, że powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. posiada legitymację i interes prawny w zakresie wystąpienia z roszczeniem objętym żądaniem pozwu przeciwko pozwanej T. G..

Następnie Sąd podniósł, że kwestią konieczną do rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, wobec podniesionego przez pełnomocnika pozwanej zarzutu przedawnienia, jest to czy roszczenie objęte pozwem uległo przedawnieniu, a tym samym czy pozwana może skutecznie uchylić się od jego zaspokojenia.

Sąd Rejonowy omówił instytucję przedawnienia oraz regulującą ją przepisy prawne, zwłaszcza art. 118 k.c.

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Po raz pierwszy został on przerwany z chwilą wystąpienia do Sądu Rejonowego w Wieluniu

z wnioskiem z dnia 24 października 2011 roku (data nadania) o zaopatrzenie bankowego tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności. Przedawnienie swój bieg rozpoczęło od nowa z chwilą nadania klauzuli wykonalności. Następnie, z chwilą złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego złożonego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. J. S., po raz kolejny doszło do przerwania biegu przedawnienia, które swój bieg rozpoczęło na nowo z chwilą uprawomocnienia się postanowienia z dnia 07 października 2013 roku. Mając na uwadze 3 - letni termin przedawnienia roszczenia powoda związanego z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, Sąd uznał, że roszczenie to przedawniłoby się odpowiednio 08 listopada 2015 roku. Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 26 czerwca 2013 roku, a zatem przed upływem wyżej wskazanego 3- letniego terminu przedawnienia.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że w chwili wniesienia powództwa do Sądu roszczenie powoda nie było przedawnione i przysługiwało mu w wysokości przez niego żądanej, co wykazane zostało załączonymi dokumentami, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 481 § 1 w zw. z art. 359 k.c.

Z uwagi na fakt, iż pozwana T. G., była reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, Sąd mając na względzie treść § 19 i 20 w zw. z § 6 pkt 5 i § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm. – dalej: „rozp.adw.”), przyznał na rzecz adwokata J. G. kwotę 2.952,00 zł, w tym VAT w kwocie 552,00 zł.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodziła się **pozwana**, która zaskarżyła przedmiotowe rozstrzygnięcie w całości, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 118 k.c. poprzez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie uznania przez Sąd pierwszej instancji nieprzedawnienia roszczenia.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wyjaśniła, że ze względu na blisko sześcioletni okres, jaki upłynął od zawarcia umowy do dnia wniesienia pozwu, przy braku dowodu na okoliczność chwili wypowiedzenia umowy przez bank, należy uznać zarzut przedawnienia za uzasadniony.

W konkluzji apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, które to koszty nie zostały poniesione w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, jednakże z uwagi na inne przyczyny, aniżeli te, które zostały podniesione w środku odwoławczym.

Na wstępie trzeba zgodzić się ze skarżącą, że Sąd pierwszej instancji nie wskazał w swych ustaleniach dokładnej daty wypowiedzenia umowy pożyczki nr (...), którą pozwana zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą we W.. Należy jednak podnieść, że przedmiotową okoliczność można ustalić w drodze domniemania faktycznego na podstawie innych ustalonych faktów, stosownie do treści art. 231 k.p.c. Wypada więc zauważyć, że w pozwie powód stwierdził, że jego poprzednik prawny wypowiedział umowę pismem z dnia 28 grudnia 2009 roku (k. 20). Trzeba uznać, że powszechną praktyką jest udzielanie dłużnikowi dodatkowego terminu do zapłaty zaległych rat, który wynosi z reguły 30 dni. Dlatego też, biorąc pod uwagę wymienioną w bankowym tytułu egzekucyjnym

początkową datę naliczania odsetek umownych, tj. 2 lutego 2010 roku, Sąd Okręgowy uzupełniająco ustalił, że roszczenie (...) Bank S.A. stało się wymagalne właśnie z tym dniem.

W pozostałym zakresie Sąd odwoławczy podzielił prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjął je za własne, nie widząc potrzeby ich ponownego przytaczania.

Odnosząc się do zastosowanych przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego, trzeba zaznaczyć, że kluczowym jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy cesjonariusz, który nie jest bankiem, może skorzystać ze skutków prawnych uprzywilejowanego trybu dochodzenia i egzekwowania roszczenia przez banki na podstawie art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 128; dalej: „Pr. bank.”), które obowiązywały do dnia 27 listopada 2015 r., skoro nabywa wierzytelność wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami (art. 509 § 2 k.p.c.).

Wypada zatem przypomnieć, że zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego przerywa na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. bieg przedawnienia jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC z 2005 r., nr 4, poz. 58, wyroki 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC - ZD z 2013 r., nr 1, poz. 7, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP z 2014 r., nr 6, poz. 60, z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12 - nie publ.). Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje bądź z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia (art. 826 k.p.c.) a wyjątek stanowi umorzenie na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 k.p.c. albo zwrot wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC z 2015 r., nr 12, poz. 137, wyroki z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141, z dnia 23 stycznia 2007 r., V CSK 386/07, z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/11, z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14 - nie publ.).

W niniejszej sprawie pierwotny wierzyciel zażądał umorzenia egzekucji, przez co unicestwił materialnoprawne skutki złożenia wniosku o jej wszczęcie, o których mowa m.in.

w art. 123 § 1 pkt 1) k.c. W rezultacie bieg terminu przedawnienia spornego roszczenia, który rozpoczął się w dniu 31 października 2011 roku po nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, nie uległ przerwaniu. Należało zatem rozważyć, czy powód mógł skorzystać ze skutków prawnych złożenia przez (...) Bank S.A. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w dniu 24 października 2011 roku w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia spornej wierzytelności.

W tym miejscu należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale

z dnia 29 czerwca 2016 roku (sygn. akt III CZP 29/16, Lex nr 2067028). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu. Jednakże w przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym.

Bezspornym jest, że uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności; nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne.

Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela.

Nie może umknąć uwadze, że w niniejszej sprawie przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność złożenia przez bank wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną złożeniem wymienionego wniosku przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności jako czynności wierzyciela - banku prowadzące do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należało stwierdzić, że skoro powód jako niebędący bankiem następca prawny (...) Banku S.A. nie może skorzystać

z materialnoprawnych skutków złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, wówczas bieg terminu przedawnienia przedmiotowego roszczenia rozpoczął się dla powoda z dniem skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, tj. 2 lutego 2010 roku. W konsekwencji wobec podniesienia przez pozwaną zarzutu przedawnienia, trzeba było stwierdzić, że dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu z upływem 2 lutego 2013 roku. Powództwo w niniejszej sprawie zostało wytoczone dopiero w dniu 26 czerwca 2013 roku (k. 7), a zatem nie doszło do przerywania biegu terminu przedawnienia.

W rezultacie, skoro dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił, o czym orzekł w punkcie I.1. sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu przed Sądem Rejonowym orzeczono w punkcie I.2. na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 19 i 20 w zw. z § 6 pkt 5 i § 2 ust. 1 i 3 rozp.adw.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym orzeczono w punkcie II. na mocy art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

w zw. z § 19 i 20 w zw. z § 4 ust. 1 i § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015, poz.1801).